

ASiantuntijalausunto

Filha ry

Pääsihteeri, prof. Tuula Vasankari

Lausunto HE 304/2022 vp Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Filha ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä tupakkalain muuttamisesta koskien kuumennettavia tupakkatuotteita. Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön komission delegoitu direktiivi (EU) 2022/2100 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/40/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiettyjen kuumennettavien tupakkatuotteita koskevien vapautusten lopettamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että tupakkalaissa määriteltäisiin kuumennettavat tupakkatuotteet. Lisäksi tupakkalaissa säädettäisiin, että kuluttajalle ei saa myydä tai muutoin luovuttaa kuumennettavaa tupakkatuotetta, jossa on tunnusomainen tuoksu tai maku taikka jonka jossakin osassa on makuaineita niin, että tuotteen tuoksua, makua tai savun voimakkuutta voi muuttaa. Kuumennettavista tupakkatuotteista kiellettäisiin myös suodattimet, paperit ja patruunat, jotka sisältävät tupakkaa tai nikotiinia.

Kannatamme kuumennettavia tupakkatuotteita koskevaa esitettyä muutosta tupakkalakiin. Kuumennettavat tupakkatuotteet sisältävät tupakkakasvin lehtiä. Tutkimuksissa on todettu, että kuumennettavat tupakkatuotteet ja niiden päästöt sisältävät monia samankaltaisia terveydelle haitallisia aineita kuin savukkeet vaikka pitoisuudet voivat olla pienempiä kuin savukkeissa. Tulta, savua ja tuhkaa ei niitä käytettäessä synny. Toisaalta joidenkin aineiden pitoisuudet voivat olla savukkeita korkeampia. Lisäksi ne sisältävät aineita, joita ei ole savukkeissa, esim. nikotiinia ja muita tupakan lehdistä kuumennettaessa irtoavia aerosoleja ja kemikaaleja. Tällaisia ovat nikotiinin lisäksi mm. bentseeni, akroleiini ja nitrosoamiini. Ko. kemikaalit ovat myrkyllisiä ja karsinogeenisiä. Myös passiivista altistumista näille aineille tapahtuu käytettäessä kuumennettavia tupakkatuotteita. Sisäilmaan vapautuu

tuotteiden käytön aikana pienhiukkasia, jotka heikentävät ilman laatua. Tämä on varmennettu useammissa tutkimuksissa.

Nikotiini on vahvasti riippuvuutta aiheuttava aine ja sillä on todettu runsaasti itsenäisiä terveyshaittoja. Ei ole riittävää tutkimusnäyttöä siitä, että kuumennettavat tupakkatuotteet auttaisivat nikotiiniriippuvaista lopettamaan nikotiinin käytön. Sen sijaan on tutkimusnäyttöä, että esim. italialaisista käytön aloittaneista 45% ja korealaisista 96% eivät olleet koskaan aiemmin tupakoineet eli kyseessä ovat uudet käytön aloitukset.

Tutkittua tietoa kardiovaskulaari-, keuhko- ja syöpähaitoista on jo olemassa, ja tieto täydentyy koko ajan. Tiedetään, että rytmihäiriöriski, sydämen vajaatoiminta, sepelvaltimotauti, kohonnut LDL, syöpäriski, keuhkofunktion lasku, keuhkojen inflammaatio ja hengitysteiden resistenssi lisääntyvät.

Tieto ko. tuotteiden pitkäaikaisvaikutuksista terveydelle puuttuu, ja voi täydentyä vasta vähitellen. Tällaisen tutkimuksen tukeminen olisi suotavaa väestötasolla, mikäli tuotteiden käyttö sallitaan. Vasta pitkät väestöpohjaiset seurannat pystyvät antamaan tarkempaa tietoa pitkäaikaisvaikutuksista terveydelle.

Filha ry pitää kansanterveyden ja terveydenhuollon kantokyvyn kannalta tärkeänä, että markkinoille tuleville uusille tupakka- ja nikotiinituotteille, kuten kuumennettaville tupakkatuotteille, sovelletaan samaa sääntelyä kuin muille tupakkalain alaisille tuotteille. Nyt lausuttavana oleva lakiesitys on tämän suhteen erittäin hyvä aloitus ja tärkeää ennakointia, mikäli tuotteiden käyttö meillä yleistyy. On olennaista määritellä tuotteet ja niiden kielletyt lisäaineet ja ominaisuudet. Jatkossa olisi tärkeää määritellä, miten passiivista altistumista tuotteille voitaisiin rajoittaa.

Helsingissä 9.1.2023

Kunnioittavasti,

Tuula Vasankari

Pääsihteeri, keuhkosairauksien erikoislääkäri, LT, professori

Filha ry